

ТУРЦИЯ

ВЪСТНИКЪ ЗА НАРОДНИТИ ИНТЕРЕСИ.

ТУРЦИЯ излязва сѣка сѣбота. Годишната цѣна за въ имперіята, по царската поща, е 3 бѣли мецидіета; вънъ отъ имперіята, 4 бѣли мецидіета. Спомо- ществованіята трѣбува да сѣ годишни и предплатени. Писмата които са относитъ до редакціята надписуватъ-са до Никола Геновича. Външните настоя- тели отговарятъ за въстникътъ. Подписката за спомоществованіята става направо у Ц—градъ Галата при Никола Геновича, издателя на въстникътъ.

РЕДАКТОРЪ И ИЗДАТЕЛЪ НИКОЛА ГЕНОВИЧЪ.

Въ единъ отъ послѣдните си бройови Видовъ данъ обнародува единъ членъ върху европейскити вѣлненія въ когото виждатъ една нова рола на Русія къмъ Истокъ въ средството ѝ съсъ Данемаркія. Исторіята ни убажда, казува той, чи голѣмата политика на Русія е била сѣкоги да направи отъ Сѣверъ и отъ Югъ една само имперія, свречъ да поруси балтійското и черпото море. Това е било единственната цѣль на Петра Великаго; Катерина II прѣтвоя цѣль като една догма въ политиката си.

Видовъ данъ притуря по нататъкъ: Русія която иска освобождението на Истокъ не тържествува единъ день; тя ще тури въ дѣйствиѣ единъ день надѣждати си които не е оставила и нѣма никоги да остави.

Нашестина сичкити панславистки органи са вдаватъ да хортуватъ за тая минна рола на Русія у Истокъ. Норъ и Денъ, които са напѣватъ най-много да ѝ дадѣтъ едно особно възвишеніе не прѣставатъ да говорятъ за нѣя. Нѣ, предъ нашити очи, това не е освѣтъ една химерическа идея която кисни въ главити само на ония които са мислятъ нѣщо и които не сѣ нищо дѣйстви- телно.

Нѣй казувами химерическа идея. Защото ако послѣдниците на руската корона сѣ п-мални на сърце цѣльта на Петра Великаго; тѣ зеха единъ добъръ урокъ въ себастополскіятъ бой за да не помислюватъ веке за нѣя.

Русія е днесъ нечерпана отъ силити си отъ финансиити си: тя трѣбува да извади главата си тѣя мечтателни идеи които нѣма никоги да я ползуватъ. Онова върху което тя трѣбува да сѣ грижи, е да улѣчи положението на своити подданици.

Въ Русія индивидуалната свобода не съществува никакъ. Тамъ царува още слеплата на деспотизмътъ. Единъ подданикъ но можн да има никакво положеніе: той не е нити сайбѣя на нѣя, лозя, ливади, нити господаръ на къщата си, на фамиліята си.

Естествено тамъ дѣто не съществува индивидуална свобода, тамъ царува деспотизмътъ. Съсъ други думи кадѣто не съществува човѣшката свобода, тамъ нѣма благосѣстоиѣ: тамо е илотизмътъ, мѣка-ла, пакжѣлътъ.

Ето прочее какво нѣщо е Русія. Панславистки органи, а особено Норъ са мѣчатъ напразно да я фаятъ сѣкоги за прѣобразуваніята които тя увѣжда въ управленіето. Нѣ, съсъ тѣя лѣжи тѣ нѣма никоги да сполучатъ да излѣжатъ общенародното

мнѣніе чи тя е влѣзла въ пѣтитъ на цивилизацията; съсъ това тѣ нѣма никоги да убѣждѣтъ общенародното мнѣніе за изпълненіето на правдата въ Русія, за промѣняваніето на вѣтхата деспотическа система, за улѣчшеніето на положеніето на граждани- нѣтъ.

Прочее когато въ Русія не съществува никаква индивидуална свобода, свобода, която тя отказува да даде на своитъ си народъ, какъ тая сѣща Русія можн да иска искрено освобождението на Истокъ?

Видовъ данъ не дава никакво рас-ясненіе на читателити си върху тоя въпросъ. Защо? защото той иска да направи да повѣруватъ хората чи христѣнити въ Турція страдатъ повече отъ колкото въ Русія. Това е едно дебело заблуденіе което кисни само въ главити на панславистити.

Първо въ Турція народити сѣ хиляди пѣти по благополучни отъ колкото въ Русія. Тѣ си иматъ къщя, нѣя, ливади; тѣ сѣ свободни отъ сѣко варварско прѣтѣсненіе; тѣ сѣ сайбѣя на своити мюлкови, сайбѣя на своити фамилии; тѣ сѣ слѣдователно честити. Съсъ други думи индивидуалната свобода са изпълнява въ нѣя съвършено както въ другити европейски царства.

Прочее когато единъ човѣкъ има свобода той има и положеніе. На сѣкъдѣвъ отоманската имперія училищата са дозволени. Това зависи само отъ расположеніето и силата на градската община. Сѣки единъ човѣкъ е свободенъ да си проважда дѣтето на училище споредъ кудретити си. Цареко-то правителство не го забранява въ нищо.

Слѣдователно отъ това излязува едно поприще за дѣтето. Напримѣръ, ако бащата въ отоманската имперія на едно дѣте е днесъ бакалинъ, дѣтето му можн да стани утрѣ търговецъ, чиновникъ, паша.

Има-ли го това въ Русія?

Друго нѣщо. Правдата е много строго изпълнена въ Турція. Ако единъ човѣкъ има давія съсъ нѣкого св, правдата му не са потѣнкува никоги. Единъ сѣдникъ не са продава тѣй лесно както това са случавало често въ другити царства.

И, благодареніе на твърдостта п на рѣшителността съсъ които Н. Ц. В. Султанъ-тъ и нѣговити министри слѣдуватъ курсътъ на прѣобразуваніята, положеніето и благоденствието на населеніята ще са улѣчшатъ до толкосъ добръ щото злоупотрѣбленіята ще могатъ съвършено да изчезнатъ за сѣкоги.

Ето добринити на Турція. Нашити чи-

татели видѣха по-горѣ лошавинити и робството на Русія. Нѣка Видовъ данъ са ползува отъ тоя урокъ.

Русія иска освобождението на Истокъ, казува Видовъ данъ. Каква сѣлѣотія! Каква безразсѣдностъ!

Една дъркава, която, ако хортувами географически, лѣжи въ Азія и която не е излязла още съвършено отъ азіатската си варварщина какъ може да желай освобождението на Истокъ, успѣхътъ и свободата на народити?

Нѣка кажемъ по добръ. Русія не желай освобождението на Истокъ. Истокъ е днесъ съвършено освободенъ и независимъ. Нѣ онова което тя иска е да го тури подъ хумотътъ си и да сѣлѣй народностити въ паузата на панрусизмътъ.

Тая мечтателна идея, която Русія гони отъ вѣкови пасамъ ще ли да я сполучи нѣкоги? никоги. Слѣдователно панславистки органи не хаятъ-ли напразно и на-пуето-мастното си и книгити си за да пѣлятъ сичкити си бройови съсъ таквизи блануванія???

Патришкото изложение (1).

Като са прѣсѣчи за нѣкое врѣме работата на комисіята, послѣ и дѣте страни са съгласиха додѣ си пропизнесе Високата Порта, да продължатъ занитіето си. За това комисіята, по предложението на Българити, са улови за шестата точка, която е за избрнѣнето на архіеренти. Тѣзи точка, слѣдъ потребити разсѣканія, са рѣши и сѣя опредѣли единогласно по слѣдую- щиятъ начинъ.

Рѣши са да са назначи каталогъ, въ който да са записуватъ предложенити за избираеми лица, които споредъ уставити, нѣжтъ потребити качества и които издрѣжатъ споредъ тѣхъ узаконенити испитанія. Въ този каталогъ ще са записуватъ оиѣзи, които са предлагатъ отъ архіеренти и отъ мирянити споредъ уставити, като избираеми. А кога са случи да одовѣе нѣкоя епархія, ще са предпочитатъ сѣкоги оиѣзи които са били предложени за записване въ този каталогъ отъ нея. Ако таквизи са не намѣратъ въ каталогътъ, тогава ще са предпочитатъ предложенити отъ сѣсѣднити епархії и то по способнити помежду тѣхъ, по надѣжнити и по опознатити съсъ нѣравити, съсъ обичанити и съсъ своствата на азиятъ на одовѣлата епархія. Речениятъ каталогъ ще бѣди двоенъ, и единиятъ ще сѣ вярди винаги при свѣтіятъ синодъ за нѣгово употрѣбленіе, а другиятъ при свѣтътъ. Като са опредѣли така съгласно шестата точка, единъ отъ българскити членови забѣлѣжи, чи българскити членови

(1) Глѣдай 18 тѣй брой на ТУРЦИЯ.

не могат да подпишат шестата точка за избраните на архиепископи, каквото са тя определени, дори не видят какво ще бъде мнението на правителството за съставянето на святия синод. По съдствие на това признание на българските членове относително до подписването на речената точка, работата на комисията са пак прѣсече. Като са мина доста време, и двете страни са повикаха отъ Н. В. министърът на външните работи, и въпросът за съставянето на святия синод са пак разиска въ външно присъствие. Н. В. като видѣ, че никакво споразумѣние не е възможно върху този въпрос, предложи за спогождѣние, да са намѣри нѣкой начинъ за рѣшеніето му, който да са основава, ако е възможно, върху множеството. При това предложѣние на Н. В. Г-нъ Павелъ Мусуровъ забѣлѣжи, че е възможно да са намѣри начинъ за спогождѣние върху основа отъ множеството, зето въ общъ смисълъ. Н. В. възложи на комисията да размисли върху това и тя почна работата си.

Не българските членове прѣдставиха планъ, който са основана върху множество, зето подѣ видѣ, сирѣчь да са раздѣлятъ сичкити епархии на три класа, отъ които първиятъ да заключаваша епархии, които нѣматъ повече отъ трийсетъ хиляди жители, вториятъ да обхваща епархии, на които множеството не заминува надесетѣ хиляди, а третиятъ — оцѣни епархии, на които множеството заминува надесетѣ хиляди, и да са тури една мѣрка отъ множеството, зето подѣ такъва общъ видѣ. Въ понеже българските членове не прѣйха този планъ, небългарските членове ги приканиха да са зематъ пакъ подѣ видѣ първиятъ планъ, а именно разпрѣдѣленіето на епархии на шестъ географически части, и за по голѣмо улесненіе на въпросътъ предложиха да са въздигнатъ на митрополити българските епископи, които нѣматъ повече население, а оцѣни отъ митрополити, на които множеството е по значително, да са раздѣлятъ съразмѣрно на два или на три митрополити и като митрополити, дѣто могатъ така да са раздѣлятъ, тѣ прѣйха Едърне и Пловдивъ въ Тракия, Кюстендилъ въ Македония, Търново въ България и най послѣ Босния. Споредъ този планъ, който е основанъ върху множеството и който отъ една страна не разногласи съ съветниците на Н. В. а отъ друга можѣ доста да удовлетвори желаніята на братята българи, безъ различіе на народностъ, цѣлѣ да са намиратъ въ святия синодъ при сѣбѣй периодъ четири петь или повече архиепископи отъ български славянски епархии. Въ българските членове пакъ отхвърлиха този планъ и пакъ останаха да не имъ да са зематъ подѣ видѣ множеството на епархии точно, щото да въздува въ святия синодъ сѣки архиепископъ по рано или по късно, съразмѣрно съ съселеніето на епархията му. Това исканіе на братята българи щеше да има за слѣдствие архиепископи на българските митрополити, които ако и да са малко на брой, нѣ имъ обширно население, да въздуватъ твърдѣ често въ святия синодъ, а нѣкои отъ тѣхъ даже, каквото търновскія, пловдивскія, босненскія, никакъ почти да не въздуватъ отъ Цариградъ, тогава като отъ друга страна пракийскія, ефескія и кизикскія митрополити щеха да въздуватъ слѣдъ твърдѣ дълги врѣмѣни разстоянія. Понеже прочее не стана никакво споразумѣние връхъ тѣзи точка помежду българските и небългарските членове на комисията, нейните занятия са пакъ прѣкснаха. Слѣдъ като са мина нѣкое време и двѣти страни са повикаха при министърътъ, дѣто като са разиска на дълго този въпросъ и кѣто са прочениа много думи и помежду двѣти страни, Н. В. като видѣ невъзможността на спогождѣнето, са избраи най сетѣ, че този въ-

просъ остава за по нататѣкъ да са предложатъ на министерскія съветъ.

Като са научили отъ горното изложение на комисията за сичко що е станало по този въпросъ и за състояніето въ което са намиратъ, счетоводни послѣ за потребно да повиками и представителити на братята българи, които и са явиха веднажъ по заповѣдта на Н. В. министърътъ. Въ това видѣніе тѣ рѣкоха да ни наложатъ сичкити исканія, които сѣ предложени отъ тѣхъ, и нѣй тогава като ги чухми прѣвъ пѣтъ отъ тѣхъ устно, понскахми послѣ да ни са съобщатъ и писмено.

Нѣй схемни подѣ видѣ съсъ святия синодъ тѣзи точки, нѣ ги видѣхми не само като противорѣчуци на дѣйствующити уставни, нѣ и не съгласни съсъ духътъ на привилегіити и като разрушающии на самити основания на черковата. Това общо мнѣніе наше и на синодътъ, нѣй представихми на Н. В. министърътъ на външните работи и въ сѣщото време му предложихми съобщеніята намъ отъ комисията и отъ святия синодъ планъ, споредъ който да са раздѣлятъ епархии на шестъ географически части за съставленіе на святия синодъ, както са рече по горѣ. Н. В. ни прѣпорочи да са намѣри нѣкой начинъ върху основа отъ множеството, каквото са каза по горѣ. Нѣй като препоръчихми още единъ пѣтъ географическо раздѣленіе на епархии, обвихми му най-сетѣ, че нищо окончателно не можимъ да рѣшимъ само съсъ святия синодъ и че е потребно да са събере за този предметъ по главно сѣбрание. Н. В. ни отговори, чи ще размисли това наше предложѣніе. Отъ тогава като са мина доста време, внезапно ни са съобщаватъ по телеграфътъ постановки извършени въ Русчукъ отъ нѣкой въпомежду братята българи сѣбѣ архиепископи на тѣзи епархии. Слѣдъ телеграфити дохождатъ и писма, които изобразаватъ жалостно онова щото било направено сѣбѣ архиепископи. Тукатъ си турихми подѣ вниманіето на святия синодъ това събитіе, отъ което са виждаше, че въ българските епархии бѣдствуватъ на сѣка минута собствеността, честта и самиятъ животъ на архиепископи. Като размислихми съсъ святия синодъ върху нѣго, заключихми, че това състояніе въ работити не можѣ да са простира по надълго. За това и са одобри едногласно да отидимъ при Н. В. министърътъ да му съобщимъ онзи драма и да му представимъ такожде нашето и на святия синодъ мнѣніе да са свика по главно сѣбрание за рѣшеніето на този въпросъ. Н. В. прѣй това мнѣніе. По тѣзи причина ни и свикахми да земете точни понатѣ за този въпросъ, за промѣнити презъ които е миналъ, и за състояніето въ което са намиратъ, и като размислихми отдѣлно, да искаме послѣ мнѣніето си и преди да додѣмъ до окончателно разпознаваніе, да съобщимъ на Н. В. слѣдствията на нашити размисленія.

КОРЕСПОНДЕНЦИИ НА ТУРЦИЯ

КЪРЪМЪ, 12 ОКТОМВРИЯ. — Сичкити кърѣмски българи сѣ радости за дѣто сѣричатъ въ българските вѣстници да са хортува нѣщо и за тѣхъ. Азъ не съмъ въ състояніе да изража тѣхната радостъ. Въ ми е драго като виждамъ чи имамъ брати кои ги боли сърце за насъ, та описуватъ нашата лошава съдба и ни братиятъ отъ лопавата руска политика и отъ непочтителнѣтѣ нѣмски комитетъ който ни пече живи.

Насъ ни е много жално Г-не редакторе, дѣто станахми жертва на руската политика; дѣто оставихми бащиното си огнище, дѣто са раздѣлихми съсъ брати, сестри и роднини, дѣто най сетѣ невидимъ веки предъ себѣ си

онія могли въ които почиватъ костити на нашити бащи, майки и дѣди. Сичкити тѣ нѣща насържаватъ дълбоко сърцето на човѣкъ. Въ тая скръбъ само не стигае за кърѣмските българи. Нѣй имамъ тука единъ комитетъ чисто нѣмски, поставенъ отъ руското правителство. Тоя комитетъ ни управлява. Въ намѣсто да улѣкчи ранити ни отъ които теглимъ, той ги разлютява още повече както гарванити които нахлуватъ върху единъ плѣтъ.

Охъ! колко сме за оплакуваніе! Нѣмскія комитетъ, който изражава мисълта на руското правителство, ни сѣсипа, разори. Тѣй прави Русія. Тя не ще да бѣди на чело за да я намрази българскія народъ съсъ тѣ нѣйни работи; нѣ съ тѣ е причината дѣто нѣй страдами отъ тоя комитетъ толкось тѣшко. Тоя комитетъ ще ни направи най сетѣ да тргнемъ като циганити да са скитамъ безъ жилища, безъ свърталица по цѣлъ свѣтъ.

Азъ казувамъ нѣмскія комитетъ. Защото руското правителство е поставило нѣго да са трудни уми за нашето благодѣнствіе. Въ какво виждами нѣй? нѣй виждами чи той нѣма никакво попеченіе за насъ; нѣговото попеченіе е сѣкоги зло да ни изправи. Отъ нѣго нѣй добро не виждами, нѣ зло за сѣка стѣпка. Горкити наши училища теглатъ много отъ нѣго.

Училищата отъ които нѣй чакахми голѣми успѣхи въ нравственнѣтѣ и религіознѣтѣ нашъ животъ, са разораватъ отъ нищожи учители. Намѣсто да вкуси нашѣтъ духъ отъ тѣ училища свѣтлинити на просвѣщеніето, той са задълбочава отъ денъ на денъ въ онія тъмнини въ които фанариотското духовенство ни бѣше пахнало отъ вѣкови насамъ. Ако имамъ тукъ-тамъ първоначални училища тѣ не сѣ за наша полза, нѣ за наша вреда.

Азъ казувамъ за наша вреда. Защото учителини намѣсто да възпитаватъ дѣтищата ни повѣрени на тѣхнитѣ грижи, тѣ ги развратяватъ. Сичкити учители почти не познаватъ майчиннѣтѣ ни языкъ; повечѣ тѣ чѣматъ нѣти желаніе да ги учатъ. Тѣхното нѣяство, тѣхното поведѣніе, не можѣ го описа човѣкъ. Тѣ са отличаватъ въ училищата само съсъ ругателствата си.

Такива са нашити учители. Нѣмскія комитетъ не са грижи хичъ да намѣри по добри. Нашето желаніе за просвѣта е вкоренено въ сичкити власови на народѣтъ. Въ това желаніе комитетѣтъ го глѣда съсъ лошава око. Колкото за училищата, тѣ вадятъ очити на комитетѣтъ.

Колкото за това дѣто са отиося до нашето умствено развитіе, комитетѣтъ нѣ само чи не ни подканя, ами още глѣда съсъ сѣкакъвъ начинъ да ни отбива и не ни дава била да помислими.

Нѣ тѣй не е и съсъ нѣмцити. Председателятъ посѣтлюва често по главнитѣ тѣхни училища. Когато става снитъ, той пакъ присѣтствува.

Помежду българити той никоги не са е живѣлъ; българска дума за училище никоги не продумва. Българска книга не ще никакъ да поглѣдни. Той казува защо е за българити учение, тѣ сѣ и тѣй умни и учени.

За наше благосѣстояние комитетѣтъ хичъ не са грижи. Колкото за наше разореніе, то е първата му грижа. До-тѣгна ни веке да ни глобятъ комитетскити чиновници. Въ кому да са уплачимъ? и смѣй-ли въкой да са уплачи?

САЛОНИКЪ, 11 НОЕМВРИЯ. — Отъ една недѣля насамъ слухъ са раздава чи Арнаутъ-паша, сѣланстренски управителъ ще доди (сега скоро да управлява провинцията на Македония).

на когото живялицето ще биде както сѣкоги Салоникъ.

Тукашни нѣкой хора казуватъ чи тоя чиниовникъ е единъ човекъ способенъ, енергически и успѣливъ; той е още и твърде праведенъ. Сичкити тия качества събрани въ него правятъ жителити да го глѣдаватъ съсъ нетерпение. Сегашниятъ управител на Салоникъ ще си отиде за Цариградъ.

Учениятъ свѣтъ знай чи Салоникъ, старилтъ Тесалоникъ, има нѣкой ветхи остатъци: развалинити на една цирка (окожко мѣсто отредено за общенародни игри у Римлянити) които откриватъ едно здание отъ III тиятъ вѣкъ, петъ колонии съсъ четирини двойни каріатиди и парчета отъ други здания (които сж останали отъ една много по-вѣтха епоха; една голяма тържественна стрѣла отъ Кустадина Великаго; една друга стрѣла направена за честь на Августа и на Марка Антона; храмътъ на Кабирити или Ротондити; други четирини храмови напръшъ черкови, а сега обърнати на викалници (джами): свѣта Софія, свѣти Димитрие, свѣти Петъръ и Павелъ и трани Панагия съсъ добрити нмѣ колонии въ ветха зеленина и въ порфирни; Катедрата на свѣти Павла върху която тоя апостолъ проповѣдувалъ християнщината на Македонцити. Много истиници обнародуваха списания върху Македония както и върху Тракия, Тесалия и Епаръ.

По между другити вѣтхи остатъци, отъ сѣко врѣме са забеляжватъ развалинити на цирка които сж далечъ отъ едно растоиние на сто метри отъ паметникътъ: тържественна стрѣла на Августа, и на Марка Антона до паметникътъ: тържественна стрѣла на Кустадина Великаго; съсъ други думи отъ портата Н.—О. на Вардари (Аксусъ) чакъ до портата Е. на Калмария, която води на Халсидика. Нѣкой истиници Англизини са мѣчиха на епохата още когато сжществувала яничарити, да купатъ и да зематъ Каріатидити на цирка и дадохъ за тѣхъ една голяма сума пари; макаръ и реченити сурети да са удриха съсъ крушуми отъ яничерити които са елендисуваха да ги жратъ, тѣ немжиха обаче да ги зематъ макаръ и да даваха огромни суми пари. То бѣше дадено на единъ другъ народъ да земи тия моци отъ които столицната на Македония ще са лишни подиръ малко врѣме.

На 1861, 1863 и 1864 двама археолози додоха тука по заповѣдъ на французкото правителство да посѣтатъ Македония и Тесалия и знамериха нѣкой работи съсъ дозволеніето на Високата Порга. Тия господиновици изограничаха тия дрѣвни остатъци които заслужиха сериозното внимание на Наполеона III. По слѣдствие на тая инициатива французкитъ императоръ испроводилъ едно своеобразно писмо до Н. Ц. В. Султана въ косто изразилъ желанието си да има суретити на циркътъ, и Н. Ц. В. ги отстъпилъ благовоително и делъ царска заповѣдъ въ тая цѣль.

Единицъ отъ рѣшенити двама археолози пристигна има двѣ недѣли. Той показа дадената заповѣдъ и чрезъ посредствіето на мѣстнити началства и на французкитъ консулъ по голямата частъ отъ антаблементътъ и отъ Каріатидити са приместиха и ще ги ятоварятъ тия дни за Франция.

Градътъ Салоникъ изгубува единъ отъ най хубавити си вѣтхи паметници когото Паришъ ще има отъ сега на пататъкъ и неговити жители усѣчатъ за него една голяма скръбъ. Турцити нѣма веки да видатъ тия сурети, гръцити тия идоли и чиниутити тия енкантатоси които са бѣха научили да глѣдаатъ като минуваха.

Вижда-са чини една англишка компания са занимава сериозно съсъ проектатъ на единъ жилищенъ пѣкъ отъ Салоникъ до Манастиръ и отъ

тоя градъ до краищата на Австрия за да го принадлежъ съсъ пѣтятъ който съществувалъ веки въ Германия. Единъ инженеринъ мина отъ тука и посѣти първиятъ отдѣлъ.

Непрестаннити дъждове които имахми преди врѣме произведохъ голѣми поврѣди въ сѣдбата на памукътъ по равнинити на Сѣресь, Драма и други близки мѣста.

ПОЛИТИЧЕСКИ ИЗГЛѢДЪ.

Седмичната дѣто са мина нѣма важностъта на по първата, както са надѣвахми. Двѣ важни работи станаха: първата, отврѣянieto на австрийскитъ Рейхсратъ отъ императорътъ Францоа-Йозефъ; втората, разискуваніето, у италианскитъ парламентъ, на конвенцията отъ 15 Септември.

Като отворилъ засѣданіето на австрийскитъ Рейхсратъ, нѣмскитъ императоръ произнесълъ едно достопофално слово което не ще забвѣгми, то са знай, отъ уцѣняваніето на цѣла Германия. Ако ний не намирами въ нѣго никакъ отъ тия фрази които да иматъ по-много въсфаленіи отъ колкото дѣйствиа, ний виждами напротивъ чи въ нѣго има едно благоуханіе на конституционализъмъ което ни доказува, въ сѣка стѣпка, чи австрийското правителство е вѣзало рѣшително и чи ще върви съсъ твърдостъ въ пѣтътъ на конституционалнити слободи.

Европейскити вѣстници са радуваатъ за дѣто чули австрийскитъ императоръ, въздигнатъ на идеи съвѣтъмъ други, да желай щото конституционалното дѣйствието да упражнява влияніето си въ цѣла имперія и да убѣви чи сичкити сериозни успѣлиа на правителството му сж обърнати къмъ тая цѣль.

Тая фраза: „довѣреніето и истинскитъ разумъ на нѣщата ще ни заведатъ на тоя исходъ“ е една гаранція дѣто Францоа-Йозефъ разбира днесъ чи хората са управляватъ сериозно и врѣло само съсъ слободата. Той разбира още, ний не са стѣмнѣвами, чи троновити, за да бѣдатъ фки, трѣбува да стоятъ сега върху довереніето на народити, и това ни прави да са надявами чи австрийското правителство ще турни въ дѣйствието по скоро прѣобразуваніята които са учакуватъ отъ толкова врѣме насамъ и отъ които зависи благоденствіето и спокойствіето на имперіята.

Главното разискуваніе на конвенцията отъ 15 Септември е свършено; нищо друго не остава да са разглѣдува освѣтъ членовити които са отнасятъ до пренасяніето на столицната въ Флоренція, и това не ще глѣтити много врѣме.

Това важно дѣло можѣ слѣдователно да са глѣда като свършено, и, макаръ да не знайми на тая минута какво висшегласіе е сполучило правителството, колкото и смиренено да бѣди това висшегласіе, самото дѣло на усвояваніето има една голяма важностъ.

Преди разясненіята които Г-нъ Друенъ Делюй разсѣли за добръ да обнародува, на минутата на разискуваніето въ италианскити камари, можѣха нѣкой-си да са съмѣватъ малко нѣщо за слѣдствието, и ний мислимъ чи сичкити тия вѣстници които

нападаха конвенцията, не я нападаха освѣтъ по единъ неприятелски духъ срѣщу Италиа.

Ако, благодарение на тия интриги, бѣха сполучили тия вѣстници да направатъ да са отфрли конвенцията отъ италианскитъ парламентъ, тѣ щѣха да направатъ за Италия и за Франция била едно твърдѣ затрудително положение. Партията на дѣйствието, възгордена отъ това слѣдствие, което щѣше да раздѣли италианската политика отъ тюрлерійската, не щѣше да забави да подбуди правителството срѣщу Венеція и да причини единъ бой въ който Италия, лишена отъ Франция, щѣше твърдѣ лесно да са съспни. Като сѣдбата на оръжіята доведѣтъ Австрия и побѣдливото дѣйствието у Целсѣлъ, какво щѣха да станатъ народнити желанія на Италия? Какво щѣше да спечели отъ това успѣхътъ и слободата?

То са знай чи конвенцията отъ 15 Септември не е свършена. Можѣха нѣкой-си да я желаятъ по чиста и по малко тепка за италианскити желанія. Нѣ въ дѣлното нѣка не са лѣжатъ, тя не е освѣтъ единъ опитъ. Днесъ конвенциити и трактатити нѣматъ освѣтъ едно прѣвръжено значение. Подтвърденіето на народити е сѣкоги пужно за да имъ дадатъ освѣщеніето което дохождаше въ старо врѣме отъ царѣти.

Парламентътъ и италианскитъ народъ са показваха динъ търпеливи и мадри; тѣ дадохъ доказателство на единъ политически смисълъ, и ако, подиръ нѣколко години, Франция види и познай възможността да примирѣ Италия и папството и чи една конвенція да нѣмѣни лицето на работити, тогава ще видатъ колко са е злѣ познала конвенцията отъ 15 Септември и колко са е лѣжливо прѣтѣлуквала.

Нѣкой-си искатъ щото Г-нъ Друенъ Делюй да обнародува сега скоро нови документи за тоя въпросъ отгортъ. Ний ще ги чаками съсъ търпение, като сме увѣрени чи тѣ нѣма да нѣмѣятъ въ нѣщо общото лице на работити.

На около до тия двѣ случки са струнаха интересати новини които ний ще изложимъ на нѣсо. Защото вѣроятно е чи работити на Италия, като влизуватъ въ единъ тихичякъ периодъ, по второстепеннити въпроси ще са разтуратъ по редѣтъ си.

Нѣка забѣлжимъ първо, за да не оставами Италия, чи работити отъ Фриулъ зѣха една твърдѣ важна заплата защото Австрия не ще са забави да тури тая земя въ мѣтъ. Не е възможно щото четити отъ Фриулъ да туратъ на рѣка австрийскити прѣтѣжанія. Това не щѣше ли да накара Австрия да повика 100,000—тѣхъ хиляди души които испроводи въ огнищата си, за да тури воиски върху тая точка?

Мѣлчаніето което Францоа-Йозефъ държа въ словото си на Рейхсратъ, върху конвенцията отъ 15 Септември, са вижда да показува чи нѣгового правителство иска да бѣди приготвено на сичкити предварителни случаи каитоможитъ да избухнатъ отъ нѣя.

Генералинтъ Салдини който командува воискити отъ Менцио, забѣлжилъ ушъ на

италианското правителство голѣми усърдо-точаванія на австрийскити войски и прибирането на войската си отъ Болонія.

Това дѣто са вижда за истинско е чинѣкой извѣстия, рѣшѣти отъ Верона, извѣстията въспроважданіето на войскити въ Тиролъ и чин, въ камарата на депутатити отъ Италия, генералниѣ Пинели съвѣтувалъ правителството да направи постѣпки да насили Австрія да испразни Венеція, въ нѣмто на началото на ненамисаніето. Нѣ предѣтелателѣтѣ на съвѣтъ са енергически опрѣлѣ на това предложение като обѣвилъ чин това предложение струвало едно обявѣваніе на бой срѣщу Австрія.

За да са повърнимъ отъ тука на Германия, нѣ ще забѣлжимъ най напредъ рѣшеніето зето отъ камарата на депутатити на голѣмата герцогщина Хеса са относително до политическити прѣстъпки които ще са сѣдѣтъ отъ сега нататѣтъ отъ законовъдството.

Въ избирателната Хеса управителнити работи страдаха отъ много врѣме насамъ; много закони разискувани отъ камарата не са потвърждаваха отъ господарятъ. Най сѣтнѣ избиратѣлѣ излѣзи отъ неподвижността си и са рѣши да даде нѣкой си подписи. Нѣ са надявахи прочее чин конституционалниѣ животѣ който бѣше са забатачилъ въ избирателството ще служи за напредъ съ съ по-голѣма редовностъ.

По слѣдствие на трактатѣтѣ на мирѣтъ опредѣлително потвърденъ съ съ измѣненіето на потвърденіята, който стана на Виена, Данемаркія са намира въ едно ново положение относително до конституционалната си служба.

Дѣйствително конституціята отъ Ноември, гражданство на Данемаркія, таквонѣ каквото е днесъ и на герцогщинити които са раздѣлиха отъ нѣго не трѣбува веке да съществуватъ; Ризградъ не е веки въ сѣгласіе съ съ особната конституція на данемарската монаршія за да бѣди за напредъ основателниѣ ѣ законъ.

Слѣдователно конституціята отъ Ноември трѣбува да са унищожи и Ризградъ да са обяви отдѣленъ. Самото конституционално представление на царщината ще бѣди Ризградъ на когото шлезвигскити депутати правяха частъ. Това събрание, съставено днесъ отъ чисти Данемарци, ще са разгѣда сега скоро отъ единъ проектъ за изслѣдуваніето на конституціята който ще носи поправленіята които послѣднити случки направиха необходимѣ.

Въ Молдо-Влахія князь Куза слѣдува съ съ най голѣма енергія прѣобразуваніята които заѣана чресъ селскіѣтѣ законъ. Законнѣтъ който прави задѣлжително образуванието и новіѣтѣ наказателниѣ законниѣ са о-бнародуваха. Той са труди съ съ сѣкѣжѣв начинъ за улѣжшеніята на съобщеніята и, на това отгорѣ, той заповѣдалъ да са искаратъ много общенародни работи които ще дадатъ едно голѣмо развитіе на земледѣліето и търговіята въ княжествата.

Боятъ слѣдува въ Съединенити Щати. Кървави см. станали въ Филаделфія помежду

Републиканити и Демократити: вѣлненіето е голѣмо на сѣкѣдѣ. Нѣ са научавахи съ съ радостъ чин много управители закрили слободата на избиратити като запрѣтили сѣко воинско намисаніе. Сега скоро не ще са забавимъ да научимъ нѣмто на новіѣтѣ предѣтелателѣ.

Послѣднити новини отъ Мексика представяватъ положението на новото правителство подъ най благоприятенъ денъ. Остатѣтити на жуарезовата войска сѣ съвршенно разбѣла, и напредниѣтѣ предѣтелателѣ напусналъ мексиканската земя и билъ стигналъ сега въ Тексасъ. Нѣкой си главни офицѣри отъ нѣговата войска сѣ прѣдали на новата имперія, съ съ начинъ щото боятъ можѣ да са глѣда веке напълно свършенъ.

СѢКАКВИ НѢЩА И НОВИНИ.

— Н. Ц. В. Султанатъ благоизволи да даде нишанити отъ четвърти класъ на ординѣтъ си Меджидіе на Зейнелъ-ага и Османъ-ага, офицѣри въ царскіѣтъ сарай.

— Г-нѣ Камбела, напреденъ англишки министѣръ въ Атина са наименова извѣрденъ проводникъ и пълномоцентъ министѣръ въ Мексика.

— Нишатъ отъ Воло чин хайдутити които станали доста много струватъ различни пакости и даватъ долѣми страхове на жителити на тоя малѣкъ градъ въ Тесалія.

— Научавахи са чин началството уловило петтима души Гръци които пристигнали отъ Атина съ съ по единъ сѣкъ калпави бѣшпаци въ джобовити си и които затворила въ запѣто. Казуваѣ чин много калпави бѣшпаци сѣ прѣснати. Нѣ извѣставахи тѣя новина на чителити за да си зематъ мѣрцити.

— Сюлейманъ-паша, управителъ въ Едрене са поминалъ тѣя дни отъ единъ ударъ на дамба.

— Извѣстіята които прѣхмѣ отъ черно море ни раказуваѣ много злощастія които станали презъ тѣя дни.

— Научавахи са че прѣдето което упълномоощена казанлишкити панайръ 15 дена да трай излязло веке. Казуваѣ чин това ираде цяло веки да са проводи на мѣстото.

— Една комисія бѣше сѣ съставила преди нѣколко врѣме по заповѣдъ на Високата Порта да издѣри, какви мѣрки трѣбува да са зематъ за да са освободи Цариградъ отъ просѣцити, които тука са многобройни. Споредъ сведѣніята които придобила комисіята, просѣцити въ Цариградъ били до 2670. Сичкити тѣзи просѣци ще да си прѣгледатъ и които нѣматъ здраво тѣло ще са туратъ на работа, а другити ще са прѣхранватъ отъ единъ излизѣтъ на Евѣафѣтъ, доходѣщъ до 60,000 гроша.

— По онѣзи сѣбота като са затварялъ мостѣтъ на Кара-Кіюю, едно дѣте отъ 10 до 12 години, като не почакало да са сѣкѣятъ половинити на мостѣтъ ами рекло да си хвърли отъ едната на другата половина, скочило помежду нѣмъ и било съвршенно смазано. Побѣрали да го извадатъ и да му дадѣтъ сичкити пособия на медицината, нѣ то слѣдъ малко врѣме издѣхнало.

— Знаковѣти които прѣдвѣщаватъ измѣненіето на врѣмето, са нампратъ, казува парикѣтъ журналъ. Сѣежѣлъ, въ метеорологическити наблюденіи, които са по долу и които е полезно човѣкъ да знаи, за да са прѣдопазва отъ тѣя безнадѣжни промѣни. Нѣе почнемъ отъ атмосферическити наблюденія.

Ако звѣздити губятъ отъ свѣтлината си,

безъ да са вижда облакъ по небето, това е знакъ на буре.

Ако звѣздити са показуваѣ по голѣми отъ колкото обикновенно, или по близо едни до други, това е единъ знакъ, чин врѣмето ще са промѣни.

Когато блясува свѣтѣкавица близо до горизонтѣтъ, безъ да има облакъ, това е знакъ на добро врѣме и на топлина.

Когато дѣждѣтъ дими като пада, ще вали много врѣме и голѣмъ дѣждъ.

Ако дѣлгата (зоната) е твърдѣ червена или двойна, тѣя показува продълженіе на дѣждѣтъ.

Бѣлѣти вѣнци които са виждатъ около слѣнцето, луната и звѣздити, са знакъ на дѣждъ.

Ако, подирѣ единъ малѣкъ дѣждъ, са вижда близо до горизонтѣтъ облакъ, който прилича на димъ, ще си увѣренъ чин ще има дѣждъ за много врѣме.

Когато подирѣ дѣждѣтъ, облацити саѣзуваѣ близо до земата и като чин са траваляѣ по полето, това е достовѣренъ знакъ за хубаво врѣме.

Мѣглата подирѣ лошото врѣме прѣдвѣщава вриѣнатието на хубавото врѣме.

Нѣ ако мѣглата дохожда презъ хубаво врѣме и са дига на горѣ тѣя оставя облаци лошото врѣме не е далечъ.

Дребнити облаци показуваѣ вѣтѣръ и чин врѣмето непременно ще са развали.

Ако по небето нѣма облаци и нѣма вѣтѣръ или духа свѣтренъ вѣтѣръ, това е вѣренъ знакъ на хубаво врѣме.

Въ нашити климатѣ, "продѣлжава Сіежѣлъ, юго-западниѣтѣ вѣтѣръ докарува дѣждѣтъ най често, а вѣсточниѣтъ го доважда най рѣдко.

— Тукашното Главно Сѣдружество на отоманската имперія извѣстава чин по силата на едно царско ираде отъ 20 Демазиль Акхиръ (8 Ноември), му са дава воли да издаде заемъ отъ лири турски 2,200,000 раздѣлени на 22,000 задѣлженія (облигациѣ) и оздравѣ съ съ налогѣтъ върху овцѣти на сичка Румелия и на измирѣкитѣ, саруханскитѣ, ангорѣкитѣ, андисѣкитѣ и карасійскитѣ санджаци въ Анадолю, който (налогъ) доварва грошови 67,781,597 годишенъ доходъ, споредъ каквото са е продажъ дѣрнѣта година. Този налогъ са е устанѣлъ на реченото сѣдружество за години 1865, 1866, 67, 68 и 69 и ще служи за исплаѣнатието на главити, на лихвити и на наградити на казанлиѣтъ заемъ.

Отъ заемѣтъ сѣ са подписахи веки 1, 100,600 лири турски, а другити са прѣдлагѣтъ на публикаѣта. Подписуваніето са отѣара на 5 Декември и са заключува на 15 Декември (ст. кал.) въ сѣдѣлицѣто на дружеството.

Сѣка облигациѣ (задѣлженіе) ще е отъ 100 лири, а цената на издаѣніето нѣмъ е 98. Нѣ, ако прѣметити човѣкъ надежити на различнѣти власнити на парити, ще разбере, чин дѣйствителната цѣна на издаѣніето нѣмъ е 97 лири и гроша 51.

Лихвата ще е 8 на сто и ще са плаѣа на 1 Септември и 1 Марта отъ сѣка година, и първото ѣ плаѣнатието ще стѣни на първи Септември на 1865. Този заемъ ще са издѣлѣи вѣтѣръ въ петъ години на петъ пѣти по исплѣнатѣ цѣна на задѣлженіята, чресъ жребіѣ, които ще са теглатъ сѣка година. Първото тегленіе на жребіѣта ще стѣни на първи Августъ 1865, а плаѣнатието на наградити и на сумити които сѣ издѣлѣи, ще става на първи Септември сѣка година. Първото нумеро излязло при сѣко тегленіе ще има награда 5000 лири, второто 2000 и тѣй по нататѣкъ, споредъ каквото е наредено въ особитата программа на сѣдружеството.